

Uppföljning av Aktionsplan 2010 – För en ökad ekologisk konsumtion och produktion

Informationsbrev nr 3 den 18 september 2009

Inledning

Informationsbrevet ska beskriva det arbete som utförs inom Aktionsplanens huvudåtgärder och som är av strategisk betydelse. I detta brev redovisas en enkät om hur medel inom Landsbygdsprogrammet används inom primärproduktion och förädling nära kopplad till primärproduktionen.

Aktionsplan 2010 – För en ökad ekologisk konsumtion och produktion

Ekologiskt Forum vid Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien ledde år 2007 arbetet med att ta fram en aktionsplan för att uppnå de mål som specificerades i regeringens skrivelse ”Ekologisk produktion och konsumtion – Mål och inriktning till 2010” (2005/06:88) dvs. den certifierade ekologiska odlingen bör vid utgången av 2010 minst uppgå till 20 % av landets jordbruksmark och 25 % av den offentliga konsumtionen av livsmedel bör utgöra ekologiska livsmedel 2010.

Målgrupp för aktionsplanen är alla aktörer i livsmedelskedjan och berörda myndigheter.

Aktionsplanen skall ses som ett vägledande handlingsprogram, som utarbetats av aktörerna på marknaden. Planens förslag utgår i huvudsak från målen för ekologisk konsumtion och produktion samt från konsumentperspektivet. I aktionsplanen föreslås ett antal nya åtgärder och vissa förändringar i redan beslutade aktiviteter. Därtill ska de åtgärder som redan pågår räknas in och värdesättas.

Ekologiskt Forum har fått uppdraget av Jordbruksdepartementet via Jordbruksverket att arbeta med uppföljning och aktiviteter för att nå målen med en ökad ekologisk produktion och konsumtion i Aktionsplan 2010.

Utveckling av den ekologiska produktionen

Länsstyrelserna och Jordbruksverket har svarat på en enkät om hur mycket pengar som har satsats på information, rådgivning och utveckling inom ramen för Landsbygdsprogrammet under åren 2007 och 2008. Nedan redovisas en sammanfattning av inlämnade svar.

Det har satsats mellan 70 och 75 miljoner kronor på kompetensutvecklingsprojekt inom området ekologisk produktion under de två första åren av nuvarande Landsbygdsprogram. Länsstyrelsernas och Jordbruksverkets egen verksamhet utgör ca 60 % av volymen och den externt upphandlade verksamhet är ca 40 %. Den beskrivning som Länsstyrelserna har gjort av verksamheternas art visar att det finns en stor bredd av kurser, seminarier, fältvandringar, maskinvisningar och individuell rådgivning. Det är särskilt intressant att se att pedagogiska metoder, där deltagardriven forskning och utveckling är en förebild, allt mer används.

Ekologiskt Forum - en mötesplats för utveckling av hållbar ekologisk produktionen och konsumtionen. Ekologiskt Forum är 2008 – 2010 ett oberoende och politiskt obundet projekt vid Kungliga Skogs- och Lantbruksakademiens allmänna avdelning. www.ksla.se.

Tabell 1. Användning av medel i Landsbygdsprogrammet under åren 2007-2008 för att nå målet 20 % ekologisk produktion i Sverige

Län	Totalt
Norrbottnens län	1 593 000
Västerbottnens län	333 000
Jämtlands län	7 222 000
Västernorrlands län	1 600 000
Gävleborgs län	1 283 573
Dalarnas län	1 508 502
Värmlands län	2 600 000
Uppsala län	*
Stockholms län	841 462
Västmanlands län	*
Örebro län	1 642 876
Södermanlands län	892 340
Östergötlands län	3 390 000
Västra Götalands län	5 800 000
Gotlands län	1 050 000
Kalmar län	1 329 202
Jönköpings län	*
Kronobergs län	1 252 465
Hallands län	1 337 700
Blekinge län	293 600
Skåne län	*
Statens Jordbruksverk Livsmedelsområdet	8 016 726
Statens Jordbruksverk Externa projekt	6 646 700
Statens Jordbruksverk Kompetensutveckling egen regi	18 500 000
Summa	67 133 146

De län som noterats med en * ovan har inte lämnat uppgifter. En uppskattning utifrån länets totala budget för Landsbygdsprogrammet har därför gjorts för att komma fram till den totala volymen 70-75 miljoner kronor.

Uppgifterna om medelsanvändningen inom Landsbygdsprogrammet har lämnats av respektive Länsstyrelse. I kommande informationsbrev kommer vi att kunna förtydliga och beskriva genomförda aktiviteter mera.

Skördeläget

Spannmålsskörden har pågått under augusti med början i södra Sverige och under senare delen av augusti och under september även i Svealand och Norrland. De bärgade volymerna har i de flesta fall hållit god kvalitet med höga falltal och proteinnivåer, enligt Ekowebs nyhetsbrev. Spannmålshandlarna bedömer att priserna kommer att vara lägre än föregående år. Ärtor och åkerbönor har sett bra ut under säsongen men det återstår att summera skörderesultaten. Höstrapsen har i år varit en sämre gröda än vanligt på grund av insektsskador och en torr vår som påverkade sidokottsbildningen negativt.

Ekologiskt Forum - en mötesplats för utveckling av hållbar ekologisk produktion och konsumtionen. Ekologiskt Forum är 2008 – 2010 ett oberoende och politiskt obundet projekt vid Kungliga Skogs- och Lantbruksakademiens allmänna avdelning. www.ksla.se.

Den första vallskörden var något mindre än normalt pga. en torr och kall maj. Särskilt klövern växte dåligt klövern. Den rikliga nederbörden under juli har därefter stimulerat tillväxten och andra respektive tredjaskörden är bättre även om kvaliteten varierar. Skördeförhållanden har dock varit besvärliga efter de stora regnmängderna, vilket har medfört att en del fält har skördats sent med lägre näringsvärde än optimalt. Regnet har även påverkat potatisgrödorna negativt på täta jordar.

Under september har väderläget stabiliserats och huvuddelen av alla grödor har kunnat bärgas under bra förhållanden. Sådden av höstsäd pågår just nu i Svealand och det är möjligt att genomföra en höstsådd i normal omfattning.

Marknadens utveckling i detaljhandelsledet

Under det första halvåret 2009 har försäljningen av ekologiska livsmedel fortsatt att öka. Enligt en beräkning, som Ekoweb har gjort baserat på offentliggjorda uppgifter från ICA, Coop och Axfood, var försäljningsökningen under det första halvåret omkring 30 %. ICA angav i augusti en försäljningsökning på 15 %. Det angavs att försäljningen av frukt och grönt ökar med mer än 20 %. Coop beskrev i juni att försäljningen hade ökat med mellan 25 och 35 % för olika delar av utbudet. Nyligen offentliggjorde Coop att man genom ett nytt avtal åter kan erbjuda KRAV-märkt kött i Änglamarkssortimentet i sina butiker. Axfood har ökat försäljningen med 38 %. Axfood svarar för ca 10 % av försäljningen av ekologiska livsmedel i detaljhandeln.

Utöver detta rapporterar de mindre aktörerna inom detaljhandeln om ökad försäljning med mellan 10 och 40 %. Sammantaget tyder detta på att den prognos, som Ekoweb gjorde i början av året att försäljningen skulle öka med 10-15 %, kommer att kunna nås. Det innebär i så fall att den totala volymen i detaljhandelsledet överstiger 6 miljarder kronor år 2009.

Med vänlig hälsning
Anders Heimer
Projektledare